

z p r á v y

Ministerstva financí České republiky pro finanční orgány okresních úřadů a obcí

Ročník: 2000

Číslo: 1

V Praze dne 25. ledna 2000

OBSAH:

strana

<u>1. Metodický návod k řešení problematiky uplatnění rozpočtového provizoria v hospodaření obcí na počátku roku 2000</u>	
čj.: 124/94 377/1999 – ref. JUDr. M. Melion	3
<u>2. Účtování operací spojených s prodejem akcií a převodem hlasovacích práv k akciím</u>	
čj.: 124/94 379/1999 – ref. ing. R. Kotrba	5
<u>3. Vztah mezi rozpočtem a hospodářskou činností</u>	
čj.: 124/89 706/1999 – ref. ing. R. Kotrba	7
<u>4. Majetek v trvalém užívání tělovýchovné jednoty</u>	
čj.: 124/73 755/1999 – ref. ing. R. Kotrba	8
<u>5. Pravidla pro poskytování státního příspěvku na ochranu obyvatel před ozářením z radonu a dalších přírodních radionuklidů</u>	
čj.: 122/86 106/1999 – ref. ing. J. Doleželová	9
<u>6. Dočasné užívání národního majetku v právu hospodaření Ministerstva vnitra okresními úřady a obcemi</u>	
čj.: 341/93 046/1999 – ref. ing. Ševčík	13
<u>7. Nedobytné pohledávky za cizinci</u>	
čj.: 124/100 753/1999 – ref. ing. R. Kotrba	14

<u>8. Zálohová zařízení obce</u>	
čj.: 124/40 123/1999 - ref. ing. R. Kotrba	15
<u>9. Příjmy obcí z úhrad za geologické práce</u>	
čj.: 124/97 881/1999 – ref. JUDr. L. Šiktancová	16
<u>10. Likvidace nadací a nadačních fondů</u>	
čj.: 124/92 615/1999 – ref. ing. R. Kotrba	16

1. Metodický návod k řešení problematiky uplatnění rozpočtového provizoria v hospodaření obcí na počátku roku 2000

čj.: 124/94 377/1999 – ref. JUDr. M. Melion

V důsledku komplikací, k nimž dochází v Parlamentu ČR při schvalování státního rozpočtu na rok 2000, dojde k uplatnění rozpočtového provizoria. K tomu dojde zákonitě na úrovni okresních úřadů a obcí.

Pokud by k rozpočtovému provizoriu došlo i na úrovni státního rozpočtu, je tato problematika řešena rozpočtovými pravidly republiky (§ 8 zákona č. 576/1990 Sb.). Z nich vyplývá, že pokud existuje vládní návrh zákona o státním rozpočtu (což je současná situace), řídí se rozpočtové hospodaření po dobu rozpočtového provizoria, tj. od 1. ledna rozpočtového roku do vyhlášení schváleného zákona o státním rozpočtu, podle vládního návrhu státního rozpočtu.

Bližší dispozice v tomto směru podle reálné situace při schvalování státního rozpočtu na rok 2000 podá Ministerstvo financí prostřednictvím okresních úřadů obcím v samostatném opatření.

Za této situace ve státním rozpočtu však následně dochází k rozpočtovému provizoriu na úrovni všech obcí v České republice. Uplatňuje se tak § 25 odst. 6 rozpočtových pravidel republiky. Z něho vyplývá, že obecní pravidla rozpočtového provizoria stanoví obecní zastupitelstvo, a to tak, aby bylo zajištěno plynulé hospodaření obce a organizací jí založených a zřízených.

Zákon blíže neurčuje, jak se má obecní zastupitelstvo v takové situaci zachovat a jaká opatření má přijímat.

Není ani řešena role obecní rady. Protože však obecní rada má ve svých úkolech "zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu" (§ 45 písm. a) zákona č. 367/1990 Sb., o obcích), je zřejmé, že právě ona by měla být zastupitelstvem zmocněna zabezpečit plynulé hospodaření obce i v situaci, kdy schválený rozpočet neexistuje.

Jestliže státní rozpočet nebyl natolik včas schválen, aby podle jeho rozpisu znaly obce údaje o vztazích svého rozpočtu ke státnímu rozpočtu (resp. k rozpočtu okresního úřadu), nemohou přijmout nějakou variantu svého reálného celoročního rozpočtu.

V jednotlivých obcích za tohoto stavu vzniká značně rozdílná situace.

Obce, které mají dostatek rezervních finančních prostředků, mohou zabezpečit plynulé hospodaření ve svých výdajích i v situaci, že nebudou znát celoroční výši dotačních příjmů. V dalším období roku si podle rozpisu státního rozpočtu nahradí použité vlastní zdroje dodatečně schválenými a přijatými dotacemi. To na základě úpravy svého schváleného rozpočtu.

Ostatní obce musí bedlivě sledovat stav svých použitelných peněžních prostředků, aby jim nevznikly debetní zůstatky na bankovních účtech.

V příjmové části rozpočtu se od počátku roku budou běžně projevovat rozpočtové příjmy, zejména také příjmy daňové.

Skutečnému objemu svých použitelných peněžních prostředků musí právě v době rozpočtového provizoria každá obec přizpůsobit reálný průběh svých výdajů.

Plynulost finančního hospodaření vyžaduje, aby obec včas a řádně plnila zejména své zákonné, ale také smluvní, povinnosti.

Na plnění zákonných povinností (např. v sociální oblasti) budou mít obce k dispozici určitý objem prostředků podle rozpisu státního rozpočtu, a to i v případě jeho rozpočtového provizoria.

Obec by rozhodně ale neměla připustit, aby jí vznikly smluvní postihy z neplnění splatných faktur. Neměla by ani připustit, aby došlo ke škodám na rozestavěných stavbách tím, že by se práce na nich zastavily, a to jen proto, že vzniklo rozpočtové provizorium. Stejně nemůže připustit opožděné výplaty mezd v celém svém hospodářství, tedy i u organizací, k nimž má funkci zřizovatele. To i za cenu případného dočasného použití návratných finančních zdrojů (půjček, návratné finanční výpomoci).

Naproti tomu by obec neměla v tomto období uzavírat nové smluvní vztahy a objednávat zboží nebo práce a služby, jestliže nemá jistotu, že na jejich plnění, až k němu dojde, bude mít potřebné peníze.

Nemá také smysl v tomto období pořizovat větší zásoby materiálu. Jeho nákupy by se měly omezit jen na nezbytnou časově naléhavou potřebu (např. jde-li o potraviny pro stravovací provozy, nebo o pohonné hmoty potřebné pro provoz služebních vozidel apod).

Obecní zastupitelstvo může pro toto období stanovovat dočasné limity některých výdajů rozpočtu obce, a to ať již pro vlastní činnost obecního úřadu nebo zařízení obce či pro poskytování příspěvků jejím příspěvkovým organizacím. Propočet těchto limitů nelze stanovit jen podle jednoduchých metod (např. jako alikvotní podíl předpokládané roční potřeby nebo podle skutečnosti stejného období loňského roku).

Správnější by bylo použít komplikovanějších metod.

Skutečnost stejného období loňského roku se nemusí opakovat. Zejména jestliže dochází k rozdílům v potřebě čerpání prostředků na investice nebo na údržbu, která je neopakovatelná.

Také metoda 1/12 předpokládaného ročního rozpočtu je nepoužitelná v situaci, kdy jde o výdaje, které nemají pravidelně se opakující rytmus, jestliže např. nejde o výplaty mezd, které mají zákonné pravidelné termíny a jejichž výše vyplývá z uzavřených pracovních smluv.

Znovu se tak ukazuje, že podmínky pro úspěšné zvládnutí rozpočtového provizoria jsou pro každou obec specifické.

Proto zákon ukládá, aby je stanovilo jen samo obecní zastupitelstvo ve své vymezené působnosti. Nebylo by správné přenechat tuto odpovědnost v plné šíři jen do působnosti obecní rady. Nicméně obecní rada přesto by měla právě v tomto období prokázat svou operativní akceschopnost.

Výsledkem snahy obecního zastupitelstva i obecní rady by mělo být zabezpečení bezporuchového, plynulého hospodaření obce i v těchto mimořádných a tudíž náročných podmínkách. Zároveň však nejde o nějaké havarijní, nouzové situace. Jde o přístup k situacím, které lze považovat v rozpočtovém hospodaření obcí za obvyklé.

Hlavním cílem každé obce musí být snaha vyhnout se všem větším škodám na majetku obce.

Bude také účelné, aby se obecní zastupitelstvo každé obce předem v určitém časovém předstihu při projednávání problematiky rozpočtového provizoria již sjednotilo v názoru na hodnocení naléhavosti jednotlivých potřeb rozvoje obce. To proto, aby tím zabránilo prodlužování rozpočtového provizoria v obci, k němuž by došlo jen proto, že se zastupitelstvo na těchto otázkách včas neshodlo. Jinak by totiž došlo k tomu, že se rozpočtové provizorium v obci zbytečně prodlouží jen pro neshody na úrovni obecního zastupitelstva.

Nutno připomenout, že i za situace, kdy dojde k uplatnění rozpočtového provizoria, platí zákonná lhůta 15 dnů pro zveřejnění návrhu rozpočtu obce před jeho projednáním v zastupitelstvu obce.

Připomínáme dále, že všechny peněžní operace uskutečněné v období rozpočtového provizoria vstupují do údajů o celoročním plnění rozpočtu obce.

2. Účtování operací spojených s prodejem akcií a převodem hlasovacích práv k akciím čj.: 124/94 379/1999 – ref. ing. R. Kotrba

V průběhu roku 1999 byly publikovány různé výklady k problematice účtování operací spojených s prodejem akcií a převodem hlasovacích práv k akciím realizovaných obcemi v České republice.

Ministerstvo financí vydává k této věci jednotné stanovisko doplněné na základě dodatečných dotazů.

1. Převod hlasovacích práv k akciím, které mají omezenou převoditelnost, podmíněný smlouvou o budoucím prodeji těchto akcií

- Finanční prostředky získané tímto převodem zařadí obec na položku 3129 – Ostatní investiční příjmy j. n.
- Souvztažnými účty k této operaci jsou účet 231 – Základní běžný účet a účet 217 – Zúčtování příjmů okresních úřadů a obcí.
- U obcí zůstávají akcie na účtu 06x – Finanční investice a na účtu 901 – Fond investičního majetku. U malých obcí je tento majetek veden v inventární knize nebo na inventárních kartách.

2. Převod hlasovacích práv k akciím, které mají omezenou převoditelnost, nepodmíněný smlouvou o budoucím prodeji těchto akcií

- Finanční prostředky získané tímto převodem zařadí obec na položku 2329 – Ostatní nedaňové příjmy
- Souvztažnými účty k této operaci jsou účet 231 - Základní běžný účet a účet 217 - Zúčtování příjmů okresních úřadů a obcí.
- U obcí zůstávají akcie na účtu 06x – Finanční investice a na účtu 901 – Fond investičního majetku. U malých obcí je tento majetek veden v inventární knize nebo na inventárních kartách.

3. Převod hlasovacích práv k akciím, které mají omezenou převoditelnost, podmíněný smlouvou o budoucím prodeji těchto akcií s tím, že ve smlouvě o převodu hlasovacích práv je **výslovně** uvedeno, že za tento převod se obci poskytuje **půjčka**.

- Finanční prostředky získané tímto převodem zařadí obec na položku 8113 – Krátkodobé přijaté půjčky nebo na položku 8123 – Dlouhodobé přijaté půjčky
- Souvztažnými účty k této operaci jsou účet 231 – Základní běžný účet a účty 289 - Jiné krátkodobé finanční výpomoci a 959 – Ostatní dlouhodobé závazky.
U malých obcí je souvztažným účtem v obou případech účet 325 – Ostatní závazky.
- U obcí zůstávají akcie na účtu 06x – Finanční investice a na účtu 901 – Fond investičního majetku. U malých obcí je tento majetek veden v inventární knize nebo na inventárních kartách.

4. Standardní prodej akcií ničím nepodmíněný

- Finanční prostředky získané tímto převodem zařadí obec na položku 3201 – Příjmy z prodeje akcií
- Souvztažnými účty k této operaci jsou 231 – Základní běžný účet a účet 217 – Zúčtování příjmů okresních úřadů a obcí.

- U obcí se akcie vyúčtují ve prospěch účtu 06x – Finanční investice a na vrub účtu 901 – Fond investičního majetku. U malých obcí se zruší zápis o akciích v inventární knize nebo na inventárních kartách.

Při účtování těchto operací je nutné postupovat výše uvedeným způsobem. Pokud byly zaúčtovány jinak, musí se provést jejich přeúčtování tak, aby se promítly do účetní závěrky roku 1999.

3. Vztah mezi rozpočtem a hospodářskou činností

čj.: 124/89 706/1999 – ref. ing. R. Kotrba

Zveřejňujeme jednotné stanovisko Ministerstva financí k problematice vztahu mezi rozpočtem obce a její hospodářskou činností.

Tento problém se týká případů, kdy obec má svoji hospodářskou činnost finančně zajištěnou zvláštním bankovním účtem hospodářské činnosti.

Rozpočtová skladba připouští jen takové vztahy mezi rozpočtovými účty a účty hospodářské činnosti, při nichž dochází buďto k posílení rozpočtu příjmů o vytvořený zisk, anebo o přijatou daň z příjmů právnických osob, kterou si obec z této činnosti platí sama sobě.

Přípustná je také forma výdajů z rozpočtových účtů ve prospěch účtu hospodářské činnosti, jestliže obec musí uhradit ztrátu této činnosti, popř. jestliže chce zvýšit stav peněžních prostředků potřebných k jejímu provozování.

Tyto operace se provádějí podle rozpočtové skladby na položce 4131 – Převody z vlastních fondů hospodářské činnosti, jde-li o převod do příjmů rozpočtu obce, resp. na položce 1122 – Daň z příjmů právnických osob za obce, když jde o převod daně. Jestliže se posilují peněžní prostředky hospodářské činnosti, používá se položka 5341 – Převody vlastním fondům hospodářské činnosti.

Úhrada investičních potřeb hospodářské činnosti se zabezpečuje výhradně pouze na příslušných výdajových položkách rozpočtu obce.

Pro vztahy mezi rozpočtem obce a její hospodářskou činností není tedy přípustné používat položky tř. 8, ani položky seskupení 56 a 64, neboť v tomto případě nejde o smluvní vztahy mezi dvěma subjekty. Obec si nemůže "půjčovat" sama sobě. Případná dočasná krátkodobá potřeba prostředků na bankovních účtech obce může být řešena pouze **převodem** mezi dotčenými bankovními účty.

Pro vztahy mezi ostatními bankovními účty, tedy například mezi rozpočtovými účty a účty peněžních fondů, na něž se rozpočtová skladbě vztahuje, se rovněž nepoužije pojmu půjčky ve smyslu položek tř. 8, seskupení položek 56 a 64.

4. Majetek v trvalém užívání tělovýchovné jednoty

čj.: 124/73 755/1999 – ref. ing. R. Kotrba

Na existující vztahy bezplatného trvalého užívání (na jeho zánik, příp. změnu) se podle ustanovení § 876 odst. 1 občanského zákoníku aplikují, až do vydání zvláštního zákona, dosavadní předpisy, tj. § 70 zrušeného hospodářského zákoníku a § 10 dosud platné vyhlášky č. 119/1988 Sb. Při posuzování jednotlivých případů trvalého užívání je současně třeba vycházet i z odpovídajících hospodářských smluv o odevzdání majetku státu do trvalého užívání.

Obecně lze uvést, že z dnešního hlediska je třeba dbát především na to, aby vztah trvalého užívání zůstal zachován jen u takových subjektů, které si dosud podržely charakter a zaměření činnosti alespoň obdobné tomu, jaké měly v době vzniku trvalého užívání (např. nevýdělečné sportovní organizace). Tam, kde začaly být nemovitosti těmito subjekty využívány ke komerčním účelům, příp. smluvně pronajímány třetím subjektům, by bylo namístě takové trvalé užívání ukončit dohodou, popř. dalšími způsoby dle § 70 odst. 3 HZ a § 10 shora cit. vyhlášky.

V daném případě byl majetek odevzdán městským národním výborem do trvalého užívání tělovýchovné jednoty za účelem zajišťování ubytování pro volný cestovní ruch a mimo sezónu k zajišťování jiných akcí. Zajišťování služeb bylo ve smlouvě vázáno na trvalého uživatele, tj. tělovýchovnou jednotu.

Objekt v současné době provozuje třetí subjekt podnikající na základě smlouvy s tělovýchovnou jednotou.. Tuto skutečnost by bylo možno považovat za porušení podmínek trvalého užívání a jako takové být důvodem k okamžitému zrušení trvalého užívání okresním úřadem.

Z institutu trvalého užívání jako bezúplatného užívacího vztahu a jeho podstaty nevyplývá, že by měl uživatel výnosy ze státního majetku dle zákona o rozpočtových pravidlech odvádět do státního rozpočtu. Tyto výnosy by byl povinen odvádět pouze OkÚ, pokud by je v rámci svých dispozic s tímto státním majetkem měl.

Další nakládání s tímto majetkem po event. zániku trvalého užívání bude záviset na individuálním posouzení konkrétních okolností, které je v plné kompetenci okresního úřadu jako subjektu vykonávajícímu k předmětnému majetku právo hospodaření. Tento majetek by bylo možno pronajmout za úplatu nebo ve výjimečných případech uzavřít smlouvu o výpůjčce. Optimálním majetkoprávním vypořádáním by byl jeho převod do vlastnictví nestátnímu subjektu (tělovýchovné jednotě), který vlastní pozemek.

5. Pravidla pro poskytování státního příspěvku na ochranu obyvatel před ozářením z radonu a dalších přírodních radionuklidů

čj.: 122/86 106/1999 – ref. ing. J. Doleželová

**Pravidla pro poskytování státního příspěvku
pro okresní úřady a magistráty Plzně, Brna, Ostravy a hlavního města Prahy a orgány
obcí, kterými se upravuje postup při poskytování státního příspěvku<sup>+) na ochranu obyvatel
před ozářením z radonu a dalších přírodních radionuklidů⁺⁺⁾</sup>**

Ministerstvo financí (dále jen MF) ve spolupráci se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (dále jen SÚJB) a Ministerstvem pro místní rozvoj (dále jen MMR) vydává pravidla pro poskytování státního příspěvku na protiradonová ozdravná opatření formou dotace do rozpočtů okresních úřadů a magistrátních úřadů měst Brna, Ostravy, Plzně a hlavního města Prahy (dále jen okresní úřady) s cílem efektivního využití prostředků státního rozpočtu pro řešení dané problematiky a jednotného postupu příslušných subjektů.

Článek 1 - úvodní ustanovení

1. Státní příspěvek k zajištění radiační ochrany při provádění zásahů ke snížení přírodního ozáření je možno poskytovat v návaznosti na ustanovení § 28 odst. 2, písm. e) a § 6 odst. 2 a 5 zákona č. 18/1997 Sb. (atomový zákon) ve znění pozdějších předpisů. Podrobnosti ke způsobu, rozsahu a zajištění radiační ochrany při zásazích ke snížení přírodního ozáření jsou pak upraveny v části třetí prováděcí vyhlášky č. 184/1997 Sb. Celkový objem prostředků na ochranu před ozářením z radonu a dalších přírodních radionuklidů (dále jen "protiradonová opatření"), uvolňovaný MF v daném roce vychází z částky systémové dotace, schválené zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok.

2. Realizace ozdravných protiradonových opatření za finanční podpory státu probíhá v rámci tzv. "Radonového programu" (Usnesení vlády č. 538 ze dne 31. května 1999). Z celkového objemu schválené systémové dotace budou uplatněny v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa prostředky, jejichž uvolnění na okresní úřady provede MF na základě rozpisu SÚJB.

V rámci řešení této části radonového programu může být poskytnut státní příspěvek na:

a) ozdravná protiradonová opatření v bytech, v rodinných nebo bytových domech, k jejichž výstavbě bylo vydáno stavební povolení do 28. února 1991, přičemž byt nebo objekt musí být určený k trvalému bydlení,

⁺⁾ příspěvek – podpora

⁺⁺⁾ Tato pravidla neřeší dotace na program vyhledávání budov se zvýšeným výskytem radonu podle metodiky SÚJB, zaslané na okresní úřady dne 16.7. 1999 (č.j. 9053/4.2/99/Her).

b) ozdravná protiradonová opatření ve školách, školských a předškolních zařízeních, k jejichž výstavbě bylo vydáno stavební povolení do 28. února 1991, přičemž zařízení je v majetku obce (jiným subjektům lze příspěvek poskytnout na základě doporučení obce a kladného stanoviska SÚJB),

c) opatření na odstranění radonu a dalších přírodních radionuklidů z vody dodávané do veřejných vodovodů, přičemž zařízení je v majetku obce (jiným subjektům – vlastníkům veřejného vodovodu lze příspěvek poskytnout na základě doporučení obce a kladného stanoviska SÚJB),

d) ozdravná protiradonová opatření v dalších budovách ve veřejném zájmu (např. zařízení pro děti a mládež s dlouhodobým pobytem, domovy důchodců, apod.), přičemž se jedná o budovu v majetku obce (jiným subjektům lze příspěvek poskytnout na základě doporučení obce a kladného stanoviska SÚJB).

3. Státní příspěvek na ozdravení je možno poskytnout pouze :

a) k úhradě nákladů na radonovou diagnostiku, provedenou subjektem, který pro tuto činnost vlastní potřebné povolení vydané SÚJB,

b) k úhradě přímých nákladů na realizaci protiradonových ozdravných opatření – přiměřených zásahů ke snížení přírodního ozáření při překročení směrných hodnot dle přílohy č. 13 vyhlášky SÚJB č. 184/1997 Sb., o požadavcích na zajištění radiační ochrany (včetně úhrady nákladů na zpracování projektové dokumentace, mezioperační a závěrečné měření a hodnocení). Kritéria pro výběr vodovodů k odstranění radonu a dalších přírodních radionuklidů stanoví SÚJB v návaznosti na přílohu č. 12 vyhlášky č. 184/97 Sb.

4. Státní příspěvek na ozdravná protiradonová opatření se příjemcům poskytuje prostřednictvím okresních úřadů, následně také prostřednictvím obcí, které byly rozhodnutím okresního úřadu k tomuto úkonu zmocněné s tím, že odpovědnost za správné využití a vypořádání těchto finančních prostředků nese příslušný okresní úřad. Okresní úřady zajišťují hospodaření s vyčleněnými finančními prostředky na realizaci Radonového programu v souladu s těmito pravidly a dalšími obecně závaznými předpisy.

Okresní úřady dále vedou dokumentaci o radonových diagnostikách, provedených ozdravných protiradonových opatřeních a výsledcích kontrolního, závěrečného měření a hodnocení. Údaje poskytnou na vyžádání SÚJB a dalším orgánům státní správy.

5. Okresní úřady podávají SÚJB jako podklad pro stanovení výše systémové dotace ze státního rozpočtu přehledy o realizovaných opatřeních a návrhy na příští rok podle pravidel stanovených SÚJB, event. dalších pokynů SÚJB.

Článek 2 - postup při financování státního příspěvku

1. MF vychází při uvolňování účelových prostředků systémové dotace ze státního rozpočtu na příslušné okresní úřady z rozpisu zpracovaného SÚJB a vývoje příjmové části státního rozpočtu. Okresní úřady odpovídají za racionální a hospodárné využití přidělených prostředků státního rozpočtu.

2. Okresní úřady, v souladu s ustanoveními podrobných pravidel vypracovaných SÚJB, zasílají SÚJB žádosti o individuální stanovisko k výši státního příspěvku na ozdravná opatření pro objekty, stanovené těmito pravidly, které stanoví také náležitosti žádosti. SÚJB vydá stanovisko k výši příspěvku.

3. Státní příspěvek se poskytuje na úhradu nákladů spojených s provedením radonové diagnostiky a s realizací vlastních ozdravných protiradonových opatření (včetně projektu, mezioperačního a závěrečného měření a hodnocení), jeho výši stanoví okresní úřad dle pravidel SÚJB, případně na základě individuálního stanoviska k výši příspěvku SÚJB, vydaného podle odstavce 2.

4. Příspěvek se poskytuje na základě písemně uzavřených dohod mezi okresními úřady, následně zmocněnými obcemi a příjemcem státního příspěvku. Dohody se uzavírají na základě doložených požadavků investorů (majitelů bytu, rodinného domu nebo bytového domu, majitelů jednotlivého podílu domu v podílovém spoluvlastnictví, obce, event. subjektu, kterému je příspěvek poskytován na základě souhlasu okresního úřadu) na jednotlivé fáze protiradonových opatření (1. radonová diagnostika, 2. realizace vlastních ozdravných protiradonových opatření, včetně projektu - může probíhat i po etapách). Poskytnutí příspěvku na 1. fázi nepodmiňuje uzavření dohody o poskytnutí příspěvku na 2. fázi.

5. Při hospodaření s přidělenými účelovými prostředky sledují okresní úřady jejich racionální využití s prioritním řešením zdravotně nejzávažnějších případů, s ohledem na počet a věk obyvatel postižených negativními vlivy, s ohledem na finanční možnosti příjemce příspěvku, atd.. Při poskytování státních příspěvků je třeba zajistit respektování příslušných ustanovení zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, v souladu se stanoviskem MF a Ministerstva životního prostředí k dané problematice, odsouhlaseným Ministerstvem pro hospodářskou soutěž (zasláno všem okresním úřadům sdělením MF č.j.: 124/80 668/1996 z 26.11. 1996).

6. S přidělenými účelovými prostředky státního rozpočtu okresní úřady průběžně hospodaří tak, aby byly **využity (vyplaceny) v příslušném rozpočtovém roce. Tyto prostředky (tzn. prostředky poskytnuté na rok 2000) podléhají finančnímu vypořádání územních orgánů se státním rozpočtem a nelze je převádět do následujících let.** Finanční vypořádání prostředků poskytnutých v předchozích letech podléhá metodickému pokynu č.122/82 066/1998, který řeší v přechodných ustanoveních také případy, které byly zahájeny podle směrnice č.j. 122/67 321/1993.

7. Ze státního příspěvku lze hradit pouze účelné, prokazatelně vynaložené náklady, doložené účty a fakturami. Nelze akceptovat ocenění vlastní svépomocné práce. Součástí uzavřených dohod bude ustanovení o souhlasu příjemce státního příspěvku o jeho proplácení přímo na účet dodavatele na základě jím (příp. kontrolním orgánem) odsouhlasených dodavatelských faktur. SÚJB doporučuje, aby příjemce státního příspěvku ve smlouvě s dodavatelem zakotvil, že ozdravná opatření budou projektována a realizována v souladu s ČSN 730601 a ČSN 730602 a bude zajištěna jejich účinnost podle těchto norem.

8. Součástí dohod musí být závazek majitele objektu (bytu, školského zařízení, vodovodu) umožnit následné kontrolní měření po provedených opatřeních za běžného užívání ozdravených prostor a závazek vrátit poskytnutý státní příspěvek, pokud bude zjištěno jeho použití v rozporu s uzavřenou dohodou.

Článek 3 - společná, přechodná a závěrečná ustanovení

1. Na poskytnutí příspěvku na ozdravná protiradonová opatření není právní nárok.

2. V případě protiradonových opatření v **bytech**, jejichž některá fáze byla zahájena do dne účinnosti těchto pravidel, se tato fáze dokončí podle předchozího Metodického pokynu č.j. 122/82 066/1998. Za zahájenou fázi protiradonových opatření lze považovat uzavřenou dohodu na radonovou diagnostiku nebo uzavřenou dohodu na realizaci ozdravných opatření. Pokud dohoda na poskytnutí druhé fáze realizace ozdravných opatření - vlastní realizace, nebyla uzavřena do dne účinnosti těchto pravidel, ale je ukončena první fáze - t.j. je zpracována radonová diagnostika a je provedeno zařídění dle Směrnice MF č.j. 122/67 321/1993, může být poskytnut státní příspěvek:

- ve třídě I. do výše 30 000 Kč
- ve třídě II. a III. do výše 150 000 Kč.

Případy zahájené v době účinnosti Metodického pokynu č.j. 122/82 066/1998 budou dokončeny v souladu s jeho ustanoveními.

V případě, že do dne účinnosti těchto pravidel nebyla uzavřena dohoda na provedení první fáze protiradonových opatření - radonová diagnostika, postupuje se dle těchto pravidel.

3. V případě protiradonových opatření ve **školách, školských a předškolských zařízeních**, na které již byla Ministerstvem životního prostředí (Mezirezortní radonovou komisí) stanovena výše státního příspěvku, se akce dokončí podle předchozího Metodického pokynu č.j. 122/82 066/1998, ev. Směrnice č.j. 122/67 321/1993. V opačném případě se postupuje podle těchto pravidel.

4. Pokud nebyla do dne účinnosti tohoto pokynu uzavřena dohoda o realizaci ozdravných protiradonových opatření u **veřejných vodovodů**, nelze použít výsledků a závěrů měření, které byly vyhodnoceny podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 76/1991 Sb.. SÚJB provede nové hodnocení podle vyhlášky č. 184/1997 Sb. a po předložení dalších podkladů okresním úřadem vydá stanovisko k výši státního příspěvku.

5. SÚJB je dozorným orgánem nad subjekty, které na základě vydaných povolení provádějí radonovou diagnostiku, závěrečná nebo kontrolní měření a je odvolací instancí při případných sporech o správnosti (kvalitě) provedené radonové diagnostiky nebo měření.

6. Pro efektivní řešení radonového programu se doporučuje ustanovit u okresních úřadů okresní radonovou komisi, složenou z příslušných profesních odborníků. Ve sporných případech, pokud je nelze vyřešit v kompetenci okresních úřadů, je možno požádat o stanovisko SÚJB.

7. S ohledem na ukončení činnosti Mezirezortní radonové komise k 31. 12. 1999, nepředkládají okresní úřady podklady ve smyslu čl. I, bod 7 metodického pokynu č. j. 122/82 066/1998. Při zpracování návrhu výše systémové dotace ze státního rozpočtu na rok 2000 a následující roky, postupují okresní úřady podle pravidel SÚJB.

8. Ministerstvo financí v návaznosti na ustanovení § 7, odst. 4, zákona č. 576/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů, stanoví při rozpisu účelových dotací na protiradonová opatření ze státního

rozpočtu na příslušné okresní úřady jako závaznou podmínku jejich užití, dodržení postupů dle těchto pravidel.

9. Podrobnosti k poskytování příspěvku na radonovou diagnostiku a vlastní protiradonová opatření v bytech, školách, školských a předškolských zařízeních, veřejných vodovodech a v dalších budovách ve veřejném zájmu jsou obsaženy v pravidlech SÚJB.

Článek 4 - účinnost

Tato pravidla nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2000.

S účinností od 1. ledna 2000 se ruší platnost Metodického pokynu Ministerstva financí ze dne 9. listopadu 1998, č.j. 122/82 066/1998 pro okresní úřady a orgány obcí, kterým se upravuje postup při poskytování státního příspěvku na ochranu obyvatel před ozářením z radonu a dalších přírodních radionuklidů.

Ing. Rudolf Prokop v. r.
ředitel odboru financování územních rozpočtů

6. Dočasné užívání národního majetku v právu hospodaření Ministerstva vnitra okresními úřady a obcemi

č.j.: 341/93 046/1999 – ref. ing. Ševčík

Vzhledem k terminologickým úpravám a vymezení pojmu organizací platnou právní úpravou se pod pojmy uvedené v § 9 vyhlášky č. 119/1988 Sb. nepochybně zahrnují všechny právnické osoby, a to bez rozdílu, zda se jedná o státní či nestátní organizace.

Okresní úřad je při majetkoprávních dispozicích považován za rozpočtovou organizaci. Město (obec) je právnickou osobou nestátního charakteru; na tom nemění nic ani ta skutečnost, že v daném případě vykonává působnost okresního úřadu.

Při přenechání majetku k dočasnému užívání, ať úplatně či bezúplatně, je třeba se řídit režimem § 9 vyhlášky č. 119/1988 Sb. Toto ustanovení bylo modifikováno novou právní úpravou (novelou občanského zákoníku č. 509/1991 Sb.) Z úplatného užívání majetku se stal nájem a z bezúplatného výpůjčka. Zásadní podmínkou uvedené dispozice je skutečnost, že státní organizace vykonávající k danému majetku právo hospodaření tento majetek dočasně nepotřebuje k plnění svých úkolů. I když lhůta k přenechání majetku do dočasného užívání není dosud v právních předpisech stanovena, majetek by měl být vzhledem k podmínce dočasnosti přenechán na omezenou přechodnou dobu a tomu by měla odpovídat i sjednaná doba užívání.

Zda bude dočasné užívání sjednáno za úplatu či bezúplatně, je třeba vždy posoudit a rozhodnout podle podmínek a důvodů konkrétního případu. Právní úprava umožňuje oba způsoby. V daném případě je okresní úřad považován za součást státní správy stejně jako Ministerstvo vnitra, a proto je možný dočasný bezúplatný převod práva hospodaření (resp. bezúplatná výpůjčka) mezi těmito dvěma subjekty státní správy, i když čistším řešením by byl bezúplatný trvalý převod práva užívání k příslušnému státnímu majetku, pokud by se ovšem jednalo o celý objekt.

Pokud se týká převodu užívacího práva na obce (města), nelze souhlasit s bezúplatným, byť i jen dočasným převodem užívacího práva ke státnímu majetku, a proto v tomto případě přichází v úvahu pouze pronájem. Finanční prostředky získané pronájmem tohoto majetku jsou výnosem ze státního majetku ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. f) zákona č. 576/1990 Sb., rozpočtová pravidla republiky, ve znění pozdějších předpisů, a tudíž příjmem státního rozpočtu.

S ohledem na výše uvedené a na to, že se má zřejmě jednat o trvalý převod určitých správních činností z Policie ČR na okresní úřady, v případě, že by mělo jít o přenechání celého objektu (nikoliv pouze určitých místností), měl by subjekt vykonávající k němu právo hospodaření současně posoudit, zda se objekt nestane pro něho trvale přebytným majetkem a zda tedy nebude dán postup podle § 7 a 8 citované vyhlášky.

7. Nedobytné pohledávky za cizinci

č.j.: 124/100 753/1999 – ref. ing. R. Kotrba

Problematikou nedobytných pohledávek za cizinci, kteří byly ošetřeni zdravotnickým zařízením – příspěvkovou organizací zřízenou okresním úřadem - a nezaplatili hotově, se centrálně prozatím nezabývá žádný ústřední orgán státní správy. Je proto třeba při vymáhání postupovat samostatně podle platné právní úpravy.

Takové pohledávky považujeme za pohledávky a jiná majetková práva organizací podle ustanovení § 27 vyhlášky č. 119/1988 Sb. a při nakládání s nimi se postupuje podle tohoto ustanovení.

Jestliže se jedná o jednotlivé neopakované pohledávky vůči různým osobám, kde žádná z nich nepřesahuje 250 000 Kč, a proto nakládání s nimi podle cit. vyhlášky nevyžaduje ke své platnosti schválení, je příspěvková organizace při respektování platné právní úpravy oprávněna s takovými pohledávkami naložit samostatně.

Pro úplnost upozorňujeme, že v případě překročení uvedené částky u některé z obdobných pohledávek (popř. kdyby tuto částku překročil úhrn pohledávek za týmž dlužníkem) by naopak platnost dispozice byla podmíněna schválením, a to v případě pohledávky organizace konkrétně

schválením okresního úřadu (§ 27 odst. 2 písm. a) cit. vyhlášky ve spojení s Přílohou I k zákonu č. 425/1990 Sb.).

8. Zálohová zařízení obce

čj.: 124/40 123/1999 - ref. ing. R. Kotrba

Samostatnými útvary obcí jsou jimi zřízená zařízení bez právní subjektivity, tzv. "zálohová zařízení". Někdy se označují jako tzv. "zálohované organizace". Veškerá činnost těchto útvarů je činností obce, která si je zřídila, jejich pracovníci jsou v pracovním poměru k obci stejně jako pracovníci obecního úřadu. Obce si tato zařízení tvoří podle potřeby právě k tomu, aby tak oddělily jejich specifické hospodářské činnosti od činnosti svého úřadu.

Vedle školských zařízení jde často o zařízení zaměřená na kulturní činnost, ale i na péči o různý majetek obce (bytové hospodářství, vodovod, skládka, obecní lesy ap.) Pracovníci těchto zařízení se přímo účastní hospodářské činnosti obce, a to s prostředky, které jim byly vyčleněny

- a) majetkově do péče a k hospodářskému využití, ale jménem obce jej popř. mohou pořizovat a prodávat (např. ve školním stravování, při provozu kina) a zabezpečovat jeho údržbu (např. v péči o domovní majetek),
- b) finančně jako zálohy z rozpočtu obce, které se musí ve stanovené lhůtě, nejpozději vždy na konci roku vyúčtovat s rozpočtem obce.

V rozpočtu obce se musí činnost těchto zálohových zařízení (organizací) projevit v plné šíři, tj. jak na straně příjmů, tak na straně výdajů. To také v případě, že obec zřídí pro sledování činnosti těchto svých útvarů též běžný účet u peněžního ústavu. Jeho obraty příjmů a výdajů se promítají do rozpočtu obce na obou stranách jejího rozpočtu v plné podrobnosti členění stanovené rozpočtovou skladbou. Stejným způsobem se zúčtovává s rozpočtem obce každá peněžní záloha poskytnutá v hotovosti.

Podrobnější pravidla účtování těchto organizací jsou uvedena v Opatření MF čj. 283/32 774/1996, které bylo publikováno ve Finančním zpravodaji č. 8/96.

9. Příjmy obcí z úhrad za geologické práce

čj.: 124/97 881/1999 – ref. JUDr. L. Šiktancová

Podle zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, musí organizace, pro kterou mají být prováděny geologické práce, totiž "vyhledávání a průzkum ložisek nerostů, ověřování jejich zásob a zpracovávání geologických podkladů pro jejich využívání a ochranu" mít k takové činnosti povolení podle § 4 citovaného zákona. Před vydáním tohoto povolení si Ministerstvo životního prostředí vyžádá stanovisko obce, v jejímž katastrálním území se nachází průzkumné území (§ 4 odst. 6 citovaného zákona).

Na základě vydaného povolení platí organizace, pro níž se geologické práce provádějí, úhradu odvozenou z plochy průzkumného území. Úhrada činí v prvním roce prací 1000 Kč za každý i započatý km² průzkumného území a za každý další rok se zvyšuje o dalších 1000 Kč.

Úhrada je příjmem obce, na jejichž katastrálních územích se průzkumné území nachází (§ 4b citovaného zákona). Jde o zákonný příjem obcí, který se podle rozpočtové skladby zařazuje na položku 2327 – "Příjmy z úhrad vydobývaného prostoru a z vydobytych vyhrazených nerostů", a to na § 2119 – "Záležitosti těžebního průmyslu a energetiky j.n".

V některých případech obce tyto příjmy odmítly. Stalo se tak z obavy, že přijetím úhrad dávají zároveň souhlas k budoucí těžbě nerostů na svém území. Taková obava je však zcela neopodstatněná. Obec má na úhradu zákonný nárok, aniž by se přitom k čemukoliv do budoucna zavazovala. Naopak odmítnutí takového příjmu lze posuzovat jako protiprávní jednání, pro něž může být vůči představitelům obce vyvozována jejich osobní odpovědnost.

10. Likvidace nadací a nadačních fondů

čj.: 124/92 615/1999 – ref. ing. R. Kotrba

Výdaje, které okresním úřadům vznikají při zabezpečování likvidace nadací a nadačních fondů podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, (zejména odměny likvidátorů), se podle rozpočtové skladby zařadí na takové místo funkčního členění rozpočtové skladby, do něhož lze zařadit zaměření dané nadace. Pokud likvidátor působí při likvidaci různě odvětvově zaměřených nadací, použije se § 6409 – Ostatní činnosti j. n.

Na stejném místě se zařadí také převod likvidačního zůstatku do příjmů okresního úřadu na položce 2329 – Ostatní nedaňové příjmy j. n.
